

Bronisław Chąciński

6.10.1868 - 13.06.1922

Patron
Szkoły Podstawowej nr 4
z Oddziałami Integracyjnymi
w Łukowie

Łuków, 13 czerwca 2022 r., w 100 - lecie śmierci

Dzieciństwo i młodość

Dla rodziny Chącińskich od wielu pokoleń wykształcenie było niezwykle istotne.

Ojciec Bronisława - Kwiryn - ukończył Instytut Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie w 1848 roku,

następnie podjął pracę nadleśniczego w lasach rządowych. Źródło: Wikipedia

Dziadkowie Bronisława Chącińskiego również pełnili wysokie funkcje urzędnicze. Tomasz Chąciński - dziadek ze strony ojca - ukończył Szkołę Okręgową w Wieluniu, następnie wstąpił na aplikanta do Komisji Wojewódzkiej w Kaliszu. Początkowo pracował jako adiunkt a potem dozorca Urzędu Komorniczego w Kaliszu. Natomiast Leon Beck - dziadek ze strony matki - był podleśnym Straży Wiaderno w Leśnictwie Piotrków.

Dzieciństwo i młodość

Bronisław i jego liczne rodzeństwo (szczególnie w linii męskiej) kształciło się w prestiżowych, w tamtych czasach, szkołach w Polsce i za granicą.

Starszy brat Teodor ukończył politechnikę w Grenoble.

Był dyrektorem fabryki w Łodzi.

Stefan - młodszy o 7 lat od Bronisława - ukończył Szkołę Wawelberga w Warszawie. Jego opiece powierzył w testamencie swoją rodzinę: żonę i troje dzieci doktor Chąciński.

Najmłodszy Tadeusz był zarządcą majątków ziemskich, m.in. Golumina w latach 1900 - 1910, należącego do rodziny Lisieckich.

Dzieciństwo i młodość

Średnie wykształcenie Bronisław Chęciński zdobył w Gimnazjum Męskim w Piotrkowie. Egzamin maturalny zdał w 1888 r. i uzyskał świadectwo dojrzałości, które otworzyło mu drogę do dalszego kształcenia.

Bronisław Chęciński

Fot. Źródło:
Słownik Lekarzy
Polskich

— Patenta dojrzałości w r. b. otrzymali w piotrkowskiem gimnazjum męskiem wszyscy uczniowie klasy 8-oj. a mianowicie: Bohaszewicz Stefan, Wajaciel Salomon, Garbowaki Wacław, Heinrich Adolf, Hofman Kazimierz, Mrowiński Stefan, Różycki Władysław, Salskiński Ryszard, Chęciński Bronisław, Choroszewski Albert, Cywiler Eszchiel, Świętochowski Ignacy.

Słowo, 5 lipca 1888 rok

Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Warszawskiego
Crispa

PIOTRKÓW TRYB. Gimnazjum im. B. Chrobrego dawn. Kolegium

www.biblioteka.piotrkow.pl

Źródło: Strona internetowa Miasta Piotrków Trybunalski

Świadectwo dojrzałości przyszłego lekarza

АТТЕСТАТЪ ЗРѢЛОСТИ.

Данъ сей Константинопольскому Бронославу Рильско-католическаго вѣроисповѣданія, изъ Дворана родившемуся въ Петроковской губернии 1868 года Сентября 24 дня, обучавшемуся Девятому лѣтъ въ Петроковской гимназій, въ томъ **Вопервыхъ**, что на основаніи наблюденій за все время обученія его въ Петроковской мужской гимназій, поведение его вообще было отличное исправность въ посѣщеніи и приготовленіи уроковъ, а также въ исполненіи письменныхъ работъ отличная прилежаніе серьезное и любознательность серьезная и **во вторыхъ**, что онъ обнаружилъ нижеслѣдующія познанія:

Учебные предметы.	Отмѣтки, выставленныя		Учебные предметы.	Отмѣтки, выставленныя.	
	Изъ Педагогическаго совѣта на основаніи § 43 правилъ объ испытаніяхъ.	На основаніи присвожденнаго въ апрѣлѣ Мѣся. Ассессоромъ Іюня 1888 г.		Изъ Педагогическаго совѣта на основаніи § 43 правилъ объ испытаніяхъ.	На основаніи присвожденнаго Мѣся. Ассессоромъ Іюня 1888 г.
Законъ Божій	5 <i>отлично</i>	5	Естествовѣдѣніе		
Русскій языкъ и Словесность	5 <i>нпм</i>	5	Исторія	4 <i>хорошо</i>	4 <i>хорошо</i>
Логика	3 <i>нпм</i>		Географія	4 <i>хорошо</i>	
Латинскій языкъ	4 <i>хорошо</i>	3	Польскій языкъ	4 <i>хорошо</i>	
Греческій языкъ	4 <i>хорошо</i>	4	Нѣмецкій языкъ	5 <i>отлично</i>	
Математика	3 <i>хорошо</i>	3	Французскій языкъ	4 <i>хорошо</i>	
Физика и математич. географія	4 <i>хорошо</i>				

ОЗНАЧЕНІЕ ОТМѢТОКЪ: 5 означаетъ познанія и усѣхи отличные, 4—хорошіе, 3—удовлетворительные.

На основаніи чего, и выданъ ему сей аттестатъ зрѣлости, предоставляющій ему все права, обозначенныя въ §§ 130—132 ВЫСОЧАЙШЕ утвержденного 30-го Іюля 1871 года устава гимназій и прогимназій, въ примѣненіи онаго къ гимназіймъ Варшавскаго учебнаго округа. Городъ Петроковъ, Іюня 8 дня 1888 года.

ДИРЕКТОРЪ ПЕТРОКОВСКОЙ ГИМНАЗІИ

У. Радомский

Инспекторъ гимназій

Н. Фроловъ

Члены педагогическаго совѣта:

У. Радомский

*А. Шенкель
С. Шенкель
С. Шенкель
С. Шенкель
С. Шенкель
С. Шенкель*

Секретарь педагогическаго совѣта

А. Шенкель

№ *411*

Dzieciństwo i młodość

Podjął studia na wydziale medycznym Carskiego Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie, a dyplom uzyskał w 1893 roku. Następnie doktoryzował się w Pradze czeskiej.

— Na ostatniem posiedzeniu fakultetu medycznego następujący b. wychowawcy uniwersytetu warszawskiego zostali zatwierdzeni w stopniu lekarzy: Bronisław Chaciński, Stefan Grajewski, Józef Idzikowski, Antoni Kędzierski, Stanisław Konwerski, Walerjan Libiszowski, Adam Majewski, Stanisław Mutermilch, Jan Pawłowski, Michał Poznański, Maurycy Samet, Aleksy Siemionow, Jan Stałgajtis, Bronisław Szymański, Rajmund Wojnierz, Michał Zielonko. Podaną uprzednio listę uzupełniamy wiadomością, iż b. wychowawcy: Jakub Rosenberg, Marjan Szczepański i Jan Szelański otrzymali również tytuł lekarzy.

Kurier Warszawski 19 grudnia 1893r.

Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Warszawskiego Crispa

Wydział lekarski tutejszego uniwersytetu w r. b. ukończyli pp.: Abraham Ajzenstadt, Walenty Antoniak, Mieczysław Bołżyński, Leonard Bilezyński, Adam Brzeziński, Wacław Cenner, Bronisław Chaciński, Michał Czerwiński, Wincenty Dutkiewicz, Józef Grodzki, Adam Gruchalski, Wiktor Hefflich, Stanisław Honowski, Józef Idzikowski, Michał Jaanekiewicz, Szeel Karbowski, Antoni Kędzierski, Krzysztof Kowalewski, Lorian Kowalewski, Franciszek Konopacki, Stanisław Konwerski, Antoni Kochowski, Kazimierz Kraków, Mieczysław Kwiedziń, Teofil Leśkiewicz, Wacław Libiszowski, Lonstanty Lidmanowski, Andrzej Lipka, Wacław Lapiński, Adam Majewski, Benjamin Margulies, Walenty Mildański, Jan Modrzewski, Stefan Mrowiński, Stanisław Mutermilch, Wiktor Niski, Józefat Nowacki, Maksymilian Nowicki, Wacław Orłowski, Jan Pawłowski, Abraham Piwnik, Adolf Podbielski, Wacław Piórek, Michał Poznański, Tadeusz Rakowski, Stanisław Rostan, Jakub Rosenberg, Ryszard Sagatowski, Józef Saks, Zelman Samet, Aleksey Semionoff, Stanisław Sikorski, Ryszard Skibiński, Bronisław Skibniowski, Jan Stałgajtis, Florian Świeżyński, Eliasz Szejman, Jan Szelański, Bolesław Szonk, Bronisław Szymański, Józef Szpilrajn, Marjan Szczepański, Bronisław Wagner, Antoni Wankiewicz, Wacław Wagrowski, Julian Widawski, Seweryn Widera, Józef Widera, Rajmund Wojnierz, Julian Wołyński, Czesław Zawidzki, Wiktor Zakrzewski, Mojżesz Zeldenman, Bronisław Zieleniewski, Michał Zielonko, Szmul Zunge.

Kurier Warszawski 22 czerwca 1893r.

Rodzina

Stefania Chącińska z domu Beck ur. ok. 1874,
córka Stefana Becka i Ksawery ze Sławęckich.

Przyjęła staranne wykształcenie.

Po śmierci męża prowadziła ochronkę dla ubogich
dzieci, uczyła muzyki i języka francuskiego.

Dbiała o ognisko domowe, ale również wspierała
męża w jego pracy społecznej i samorządowej.

Sama również angażowała się w działalność
kulturalną i społeczną. Pracowała w Łukowskim
Kole Ziemianek i Polskim Czerwonym Krzyżu.

W obu organizacjach została I wiceprezes.

Zmarła 31 sierpnia 1930 r. i spoczęła na
łukowskim cmentarzu obok męża.

Pośmiertnie została odznaczona

Medalem Niepodległości

przez prezydenta Ignacego Mościckiego.

Stefania Chącińska

Źródło: Łuków Historia

Kurier Warszawski, 1 września 1930r.

Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Warszawskiego Crispa

Działalność doktorowej Stefanii Chącińskiej

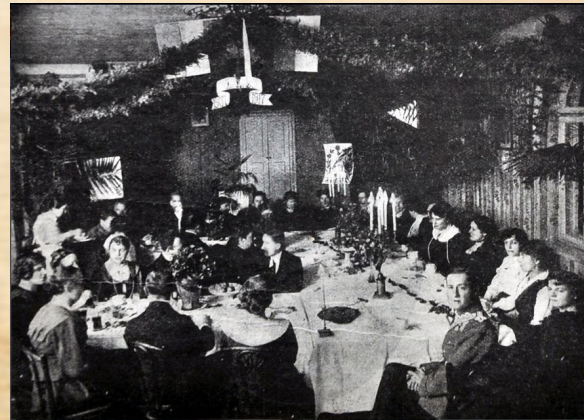

Źródło: Głos, 28 kwietnia 1917 r.

Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Warszawskiego Crispa

Wystawa rolnicza w Łukowie w 1908 r.
Źródło: Łuków Historia

Przyjęcie z okazji 10-lecia Koła Ziemianek w siedzibie Ogniw

Źródło: Łuków Historia

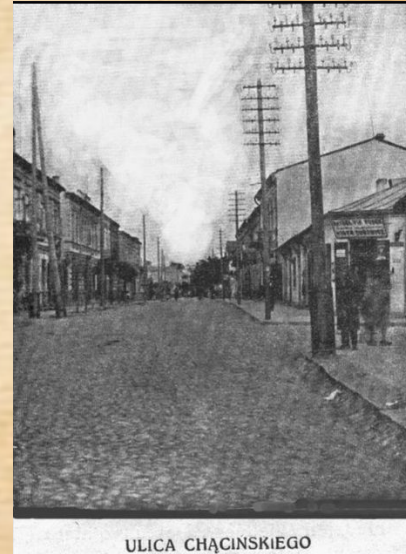
Rodzina

Państwo Stefania i Bronisław Chącińscy zamieszkali w Łukowie przy ul. Lubelskiej 71 (po śmierci doktora nazwana jego imieniem).

Doczekali się trojga dzieci: córki Haliny i dwóch synów Stefana i Zdzisława. Zgodnie z tradycją rodu Chącińskich doktorostwo kładło nacisk na wykształcenie potomstwa oraz postawę otwartości na potrzeby innych.

Pamiętkowa tablica na budynku tzw. Okręgówki ufundowana przez ŁSM

ULICA CHĄCIŃSKIEGO

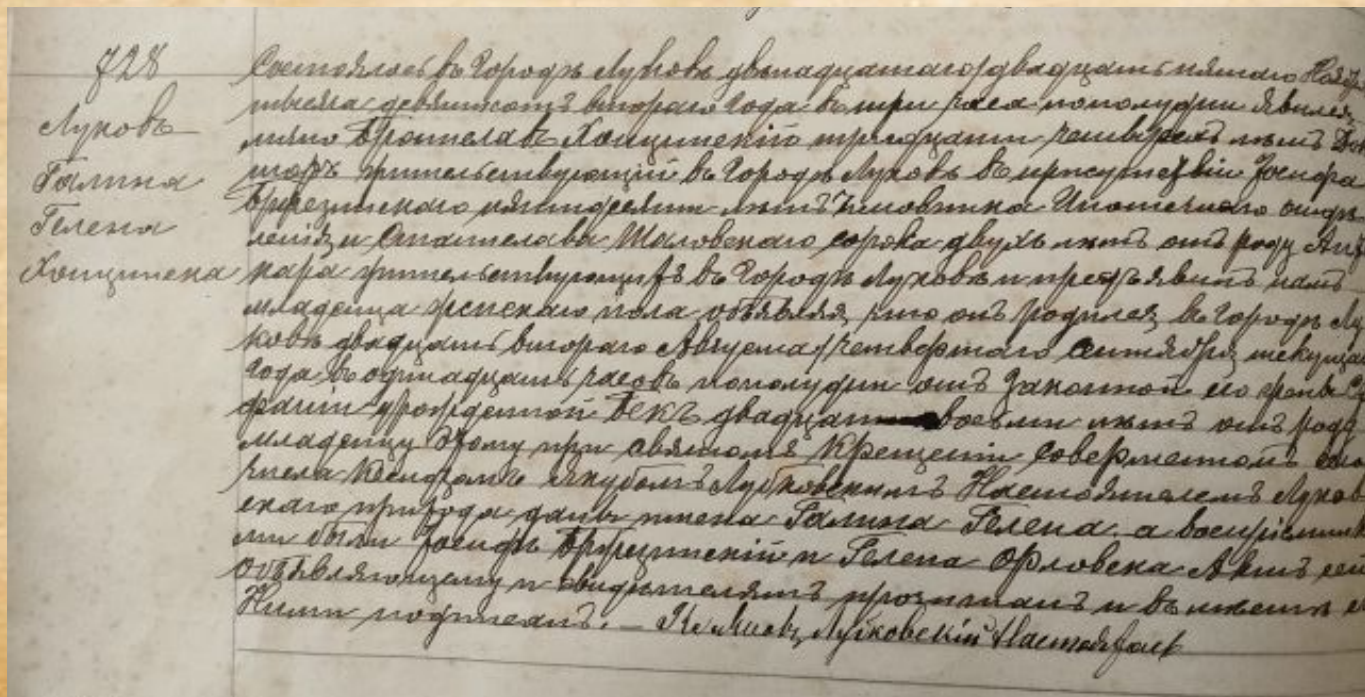
Źródło: Łuków Historia

Dom, w którym mieszkali S. i B. Chącińscy

Rodzina

Halina Chaćńska - (1902 - 1959) najstarsze z dzieci pp Chaćńskich, po śmierci ojca Bronisława, wspólnie z matką Stefanią prowadziła ochronkę dla ubogich dzieci z łukowskich rodzin. Po śmierci matki w 1930 roku wraz z mężem Zdzisławem Popielem opuściła Łuków.

Źródło: Księgi parafialne Parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Łukowie

Rodzina

Stefan Chaćiński - (1903 - 1934) drugie dziecko pp Chaćińskich.

82.
Луква
Стефан
Хонцинский

Самодвиго въ городъ Луква в водчаномъ Оубоградъ, в второго аге
врача министра Девятисомъ Имвертона въ а въ в а р а с а н о н о и у д и н
Авиша и а н о С Ъ р о н и с е л о в ъ Хонцинский тридцати ме-
сци и н о м ъ Доктора спити с е н д у о а з и ъ в о л о р о в ъ Луква
в о п р и с у т с т в i ъ Юлиа С Ъ р е з и м е н с к о г о н а м и с е с т м ъ Д у х о
м ѡ т ѡ т ѡ в м ѡ к а И н о т о ж н о о т а н и с е н i ъ и С м а н и с ѡ в о
Ш а н о в е с к о г о с о р о к а и н т ь р е д а в а т ь о н ѡ р о д у С м а н е к а р а
с р е и т ь е т а з ѡ м ѡ к ѡ в о л о р о в ъ Луква и п р е д ѡ в ѡ з ѡ Н а н ѡ
С м о д е н ц а С м у ч е с к а г о н о в а О б ѡ з ѡ в и д ѡ т ѡ о т ѡ р ѡ д и с ѡ в о
р о д ѡ Луква Имвертона, С м а н о ч а т ѡ м ѡ Д е х ѡ б ѡ р ѡ т ѡ в ѡ
Д е в i т ѡ с о м ѡ т р и н ѡ г о ѡ в а в ѡ ш е с т ь г о л о в ѡ з ѡ н ѡ о н ѡ З а н о н ѡ
н о ѡ с ѡ о р е н ѡ Стефан i ѡ у р о ч а с т ѡ ѡ С ѡ с ѡ в ѡ в о д ч а н ѡ
О с ѡ в ѡ т ѡ и н ѡ т ѡ о т ѡ р о д у С м о д е н ц у Д м о ш а н ѡ с ѡ в ѡ м ѡ в ѡ р ѡ
к е н i ѡ с о в е р ш а ю т ѡ с ѡ г о р ѡ с ѡ П е с ѡ д р о м ѡ с р а н ч и н ѡ
В о л ц у ѡ В и к о с ѡ р ѡ м ѡ Луква е к а ѡ П ѡ м ѡ с ѡ Д о н ѡ м ѡ
С т е ф а н ѡ - а в о н ѡ р ѡ с ѡ н ѡ к а м ѡ б ѡ м ѡ С т е ф о р ѡ Х о н -
ц и н с к i ѡ и ѡ г р е г ѡ р i ѡ С ѡ н ѡ в и ѡ т ѡ. А к ѡ с ѡ ѡ б ѡ з ѡ в ѡ с ѡ з ѡ м ѡ
и С ѡ в ѡ т ѡ м ѡ с ѡ м ѡ п р о м ѡ ш а н ѡ в ѡ ц ѡ т ѡ с ѡ Н а н ѡ р ѡ д ѡ м ѡ
С ѡ м ѡ в ѡ Луква е к i ѡ Н а н ѡ р ѡ д ѡ

Przebieg nauki i służby wojskowej - Stefana Chącińskiego

W latach 1914 - 1918 Stefan Chąciński uczęszczał do szkoły Wojciecha Górskiego w Warszawie, następnie naukę kontynuował w Korpusie Kadetów Nr 2 w Modlinie. Zdał egzamin maturalny i ukończył Korpus Kadetów w Modlinie 27 VI 1922 roku, dzięki czemu mógł odbyć naukę w Oficerskiej Szkole Artylerii w Toruniu. 23 XII 1925 awansował na porucznika artylerii. W opinii wyższych oficerów jawił się jako energiczny, pełen inicjatywy, poczucia humoru, wybitnie inteligentny i wszechstronnie uzdolniony, odcytany, posiadający zdolności literackie. Bardzo dobry instruktor i wykładowca. Odznaczony za zasługi *Krzyżem Walecznych* nr 49449 i *Górnośląską Wstęgą waleczności i zasługi* nr 7133.

Porucznik Stefan Chąciński, syn Bronisława i Stefanii,

zmarł przedwcześnie 17 marca 1934 r.

Przyczyną śmierci była śpiączka cukrzycowa.

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

Ś. p. por. Stefan Chąciński

Przed kilkoma dniami zmarł w Okręgowym Szpitalu Wojskowym w Warszawie ś. p. por. Stefan Chąciński z 1 dywizjonu artylerji konnej im. gen. Józefa Bema.

Mimo młodego stosunkowo wieku (w chwili zgonu liczył trzydzieści lat) ś. p. por. Chąciński posiadał za sobą długą służbę wojskową, w której przebiegu nie brakuje udziału w kampanji roku 1920, w której uzyskuje, za czyny na polu walki, krzyż walecznych. Również w powstaniu górnośląskim ś. p. por. Chąciński przyjmuje chwalebny udział i zostaje odznaczony śląskim krzyżem waleczności.

Po zakończeniu powstania ś. p. por. Stefan Chąciński powraca do korpusu kadetów, który też kończy w r. 1922, poczem wstępuje do Oficerskiej Szkoły Artylerji, gdzie uzyskuje 1.10 1924 stopień ppor. i zostaje przydzielony do 9 p. a. l.

Pod koniec 1930 r. ś. p. por. Chąciński zostaje przeniesiony do 1 d. a. k., gdzie kolejno pełni funkcję d-cy plutonu, oficera materiałowego i oficera łącznikowego, a od 1.2 1933 był adjuwantem dywizjonu.

Cześć pamięci dzielnego oficera i dobrego obywatela.

osk.

Polska Zbrojna, 30 marca 1934 r.

Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Warszawskiego Crispa

Przebieg nauki i służby wojskowej - Stefana Chącińskiego

Act. zw. Gzys. 935

GŁÓWNA KARTA EWIDENCYJNA.

1. Oddział wojskowy: 9 pułk artylerii polowej

2. Nazwisko i imię: *Chąciński Stefan*

3. Data, miejsce i rok urodzenia: 15 czerwca 1893 roku

4. Miejsce urodzenia: *Autow*

5. Wzrost: 172 cm

6. Ciężar ciała: 60 kg

7. Ciężar serca: 250 g

8. Ciężar płuc: 450 g

9. Ciężar wątroby: 1200 g

10. Ciężar nerek: 120 g

11. Ciężar pęcherzyka żółciowego: 50 g

12. Ciężar trzustki: 70 g

13. Ciężar śledziony: 150 g

14. Ciężar prostaty: 20 g

15. Ciężar jąder: 25 g

16. Ciężar macicy: 50 g

17. Ciężar jajników: 20 g

18. Ciężar gruczołu krokowego: 20 g

19. Ciężar tarczycy: 10 g

20. Ciężar węzłów chłonnych: 10 g

21. Ciężar węzła chłonki: 10 g

22. Ciężar węzła chłonki: 10 g

23. Ciężar węzła chłonki: 10 g

24. Ciężar węzła chłonki: 10 g

25. Ciężar węzła chłonki: 10 g

26. Ciężar węzła chłonki: 10 g

27. Ciężar węzła chłonki: 10 g

28. Ciężar węzła chłonki: 10 g

29. Ciężar węzła chłonki: 10 g

30. Ciężar węzła chłonki: 10 g

31. Ciężar węzła chłonki: 10 g

32. Ciężar węzła chłonki: 10 g

33. Ciężar węzła chłonki: 10 g

34. Ciężar węzła chłonki: 10 g

35. Ciężar węzła chłonki: 10 g

36. Ciężar węzła chłonki: 10 g

37. Ciężar węzła chłonki: 10 g

38. Ciężar węzła chłonki: 10 g

39. Ciężar węzła chłonki: 10 g

40. Ciężar węzła chłonki: 10 g

41. Ciężar węzła chłonki: 10 g

42. Ciężar węzła chłonki: 10 g

43. Ciężar węzła chłonki: 10 g

44. Ciężar węzła chłonki: 10 g

45. Ciężar węzła chłonki: 10 g

46. Ciężar węzła chłonki: 10 g

47. Ciężar węzła chłonki: 10 g

48. Ciężar węzła chłonki: 10 g

49. Ciężar węzła chłonki: 10 g

50. Ciężar węzła chłonki: 10 g

51. Ciężar węzła chłonki: 10 g

52. Ciężar węzła chłonki: 10 g

53. Ciężar węzła chłonki: 10 g

54. Ciężar węzła chłonki: 10 g

55. Ciężar węzła chłonki: 10 g

56. Ciężar węzła chłonki: 10 g

57. Ciężar węzła chłonki: 10 g

58. Ciężar węzła chłonki: 10 g

59. Ciężar węzła chłonki: 10 g

60. Ciężar węzła chłonki: 10 g

61. Ciężar węzła chłonki: 10 g

62. Ciężar węzła chłonki: 10 g

63. Ciężar węzła chłonki: 10 g

64. Ciężar węzła chłonki: 10 g

65. Ciężar węzła chłonki: 10 g

66. Ciężar węzła chłonki: 10 g

67. Ciężar węzła chłonki: 10 g

68. Ciężar węzła chłonki: 10 g

69. Ciężar węzła chłonki: 10 g

70. Ciężar węzła chłonki: 10 g

71. Ciężar węzła chłonki: 10 g

72. Ciężar węzła chłonki: 10 g

73. Ciężar węzła chłonki: 10 g

74. Ciężar węzła chłonki: 10 g

75. Ciężar węzła chłonki: 10 g

76. Ciężar węzła chłonki: 10 g

77. Ciężar węzła chłonki: 10 g

78. Ciężar węzła chłonki: 10 g

79. Ciężar węzła chłonki: 10 g

80. Ciężar węzła chłonki: 10 g

81. Ciężar węzła chłonki: 10 g

82. Ciężar węzła chłonki: 10 g

83. Ciężar węzła chłonki: 10 g

84. Ciężar węzła chłonki: 10 g

85. Ciężar węzła chłonki: 10 g

86. Ciężar węzła chłonki: 10 g

87. Ciężar węzła chłonki: 10 g

88. Ciężar węzła chłonki: 10 g

89. Ciężar węzła chłonki: 10 g

90. Ciężar węzła chłonki: 10 g

91. Ciężar węzła chłonki: 10 g

92. Ciężar węzła chłonki: 10 g

93. Ciężar węzła chłonki: 10 g

94. Ciężar węzła chłonki: 10 g

95. Ciężar węzła chłonki: 10 g

96. Ciężar węzła chłonki: 10 g

97. Ciężar węzła chłonki: 10 g

98. Ciężar węzła chłonki: 10 g

99. Ciężar węzła chłonki: 10 g

100. Ciężar węzła chłonki: 10 g

III. Przebieg służby wojskowej w czasie pokoju od 24.10.1918 r.

Dzień (Data-rok)	Ciężar		Fizjologia, odmienny, podziałki	Stanowisko służbowe		Fakultety i uwagi
	st	cm		obowiązki	organizacji	
25.10.18	25.2	172.2				
26.10.18	25.2	172.2				
27.10.18	25.2	172.2				
28.10.18	25.2	172.2				
29.10.18	25.2	172.2				
30.10.18	25.2	172.2				
31.10.18	25.2	172.2				
1.11.18	25.2	172.2				
2.11.18	25.2	172.2				
3.11.18	25.2	172.2				
4.11.18	25.2	172.2				
5.11.18	25.2	172.2				
6.11.18	25.2	172.2				
7.11.18	25.2	172.2				
8.11.18	25.2	172.2				
9.11.18	25.2	172.2				
10.11.18	25.2	172.2				
11.11.18	25.2	172.2				
12.11.18	25.2	172.2				
13.11.18	25.2	172.2				
14.11.18	25.2	172.2				
15.11.18	25.2	172.2				
16.11.18	25.2	172.2				
17.11.18	25.2	172.2				
18.11.18	25.2	172.2				
19.11.18	25.2	172.2				
20.11.18	25.2	172.2				
21.11.18	25.2	172.2				
22.11.18	25.2	172.2				
23.11.18	25.2	172.2				
24.11.18	25.2	172.2				
25.11.18	25.2	172.2				
26.11.18	25.2	172.2				
27.11.18	25.2	172.2				
28.11.18	25.2	172.2				
29.11.18	25.2	172.2				
30.11.18	25.2	172.2				
1.12.18	25.2	172.2				
2.12.18	25.2	172.2				
3.12.18	25.2	172.2				
4.12.18	25.2	172.2				
5.12.18	25.2	172.2				
6.12.18	25.2	172.2				
7.12.18	25.2	172.2				
8.12.18	25.2	172.2				
9.12.18	25.2	172.2				
10.12.18	25.2	172.2				
11.12.18	25.2	172.2				
12.12.18	25.2	172.2				
13.12.18	25.2	172.2				
14.12.18	25.2	172.2				
15.12.18	25.2	172.2				
16.12.18	25.2	172.2				
17.12.18	25.2	172.2				
18.12.18	25.2	172.2				
19.12.18	25.2	172.2				
20.12.18	25.2	172.2				
21.12.18	25.2	172.2				
22.12.18	25.2	172.2				
23.12.18	25.2	172.2				
24.12.18	25.2	172.2				
25.12.18	25.2	172.2				
26.12.18	25.2	172.2				
27.12.18	25.2	172.2				
28.12.18	25.2	172.2				
29.12.18	25.2	172.2				
30.12.18	25.2	172.2				
31.12.18	25.2	172.2				

CENTRUM WYZCZALENIA ŚMIERTNEGO
SZPITAL SZKOLNY
ODDZIAŁ WEWNĘTRZNY

Marszowa 2/II 1934/39

L. dz. 1545/34

L. p. 4/34 księgi świadectw wojskowo-lekarskich

WOJSKOWO-LEKARSKIE ŚWIADCTWO ŚMIERCI

I. (wypełnia lekarz)

1. Nazwisko i imię: *Chąciński Stefan*

2. Przyczyna śmierci: *1. 2. 3.*

3. Stopień wojskowy: *powrannik*

4. Data śmierci: *17/5/1934*

5. Przyczyna śmierci: *zgon z powodu choroby*

6. Choroba natury: *Choroba*

7. Związek przyczynowy śmierci z służbą wojskową: *niezależny, nie leśniaki*

8. Świadectwa (rozrachunki) wojskowo-lekarskie (data i imię porządkowe): *1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

9. Wykresy sekcji i rozpoznanie protoplastów: *1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

10. Wykresy sekcji i rozpoznanie protoplastów: *1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

Źródło: Wojskowe Biuro Historyczne im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego w Warszawie

Rodzina

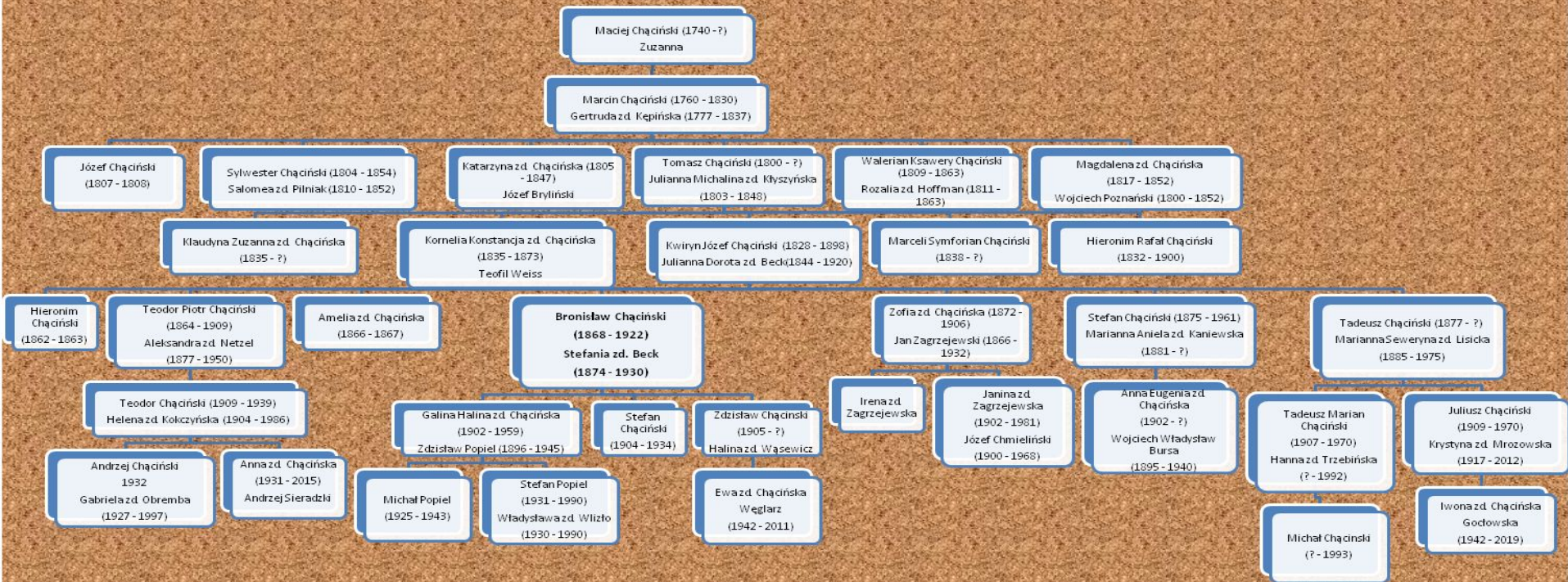
Zdzisław Chąciński - (1905 - 19...) najmłodsze dziecko pp Chącińskich. Uczęszczał do szkoły rolniczej w Cieszynie. Rada Miasta Łuków przyznała mu stypendium naukowe im. ojca Bronisława.

728
382.
Лукво
Здуслав
Хонзунский
1) Спродъ до вѣст. брр-ѣ
Ксѣ. Маверт
St. Ch. ul

Составленъ въ городѣ Луквоѣ тринадцатого / дванадцатого вѣка / Стоя тысяча девятисотъ шестого года въ три часа по полудни. Явились лично Брониславъ Хонзунский / Брониславъ Чожицки / тринадцатого вѣка отъ отца роду, братья Луквоцкой Бибиницы, братъ Бибиницы въ Луквоѣ въ тринадцатомъ вѣкѣ (Васеряна) Стюпницкаго сарона отъ отца, организаторъ и Иванна Магнара тринадцатого отъ отца роду, закрастичана, братъ Бибиницы въ Луквоѣ, и представилъ Намъ маженца мускекано нева, объявивъ, что онъ родимый въ Луквоѣ тринадцатого / дванадцатого вѣка / Стоя тысяча девятисотъ пятого года въ семь часовъ по полудни отъ законной его жены Стефании урожденной Бекъ / Стефаніи з Бекъ / тринадцатого вѣка отъ отца роду. Маженцу этому при Светиль Прензени совершено въ Ксендзовѣ Андруховѣ Маверкино, Настоятели Луквоцкаго прихода, дано имя Здуславъ / Zdzisław / а воспитанникомъ своимъ Павломъ Меркесевскімъ и Виталиемъ Бедурковичемъ. Огрозаніе въ составленіи акта носило главно по причине задержаніе оного не въ свое время. Актъ сей задержанъ и присутствію оныхъ на лицъ святотелушъ прочитанъ, а затѣмъ Намъ и намъ подписанъ. Сидеризантъ акты Справдан-скаго составленъ. Ксѣ. Маверт
Walerjan Hopniczki

Drzewo genealogiczne rodziny Chącińskich

Praca lekarza - misją dr. Bronisława Chącińskiego

Bronisław przybył do Łukowa w 1897 roku i pracował jako lekarz wolnopraktykujący. W 1903 roku objął stanowisko lekarza miejskiego, a od 1905 roku do końca swego życia pracował w szpitalu św. Tadeusza, pełniąc funkcję ordynatora tejże placówki.

Szpital Ś-go Tadeusza
w ŁUKOWIE.

L. dz. 9/27.

25

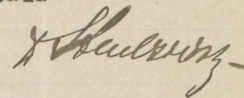
Łuków, dn. 12 stycznia 1928 r.

Z a ś w i a d c z e n i e .

Niniejszym zaświadcza się, że ś.p. Dr. Bronisław Chąciński był kierownikiem szpitala Ś-go Tadeusza od 1905 r. do 1922 r. Z pozostałych akt po b. władzach rosyjskich widać, że ś.p. Dr. Bronisław Chąciński pobierał 600 rubli rocznie pensji i 200 rubli rocznie na mieszkanie.

Jak widać według załączonego pokwitowania Kasy Skarbowej w Łukowie z dn. 24 stycznia st. st. 1915 r. Nr. 112049 ś.p. Dr. Bronisław Chąciński wpłacał od sumy poborów 10% na fundusz emerytalny.

Naczelnny Lekarz Szpitala

1 załącznik pokwitowanie Kasy Skarbowej
w Łukowie z dn. 24 stycznia st. st. 1915 r.
za Nr. 112049

Praca lekarza - misją dr. Bronisława Chącińskiego

Bronisław Chąciński to lekarz z powołania, który leczył wszystkich łukowian i mieszkańców okolicznych gmin bez względu na wyznanie, status społeczny czy narodowość. Każdy mógł na niego liczyć w dzień i w nocy, w trakcie bombardowań wojennych, a także w czasach pokoju. Wielokrotnie leczył bezpłatnie, a nawet kupował lekarstwa dla swoich pacjentów, których nie było na nie stać.

Doktor Bronisław Chąciński był lekarzem posiadającym wiedzę z wielu dziedzin medycyny: interny, położnictwa, chirurgii, jednak ludzie udawali się do niego z bolączkami dotyczącymi nie tylko ciała, ale także ducha. W dr. Chącińskim mieszkańcy Łukowa i okolicznych miejscowości czuli wsparcie, i otrzymywali dobre rady. Był dla nich nie tylko lekarzem, był dla nich przede wszystkim człowiekiem uczynnym, serdecznym i bezinteresownym, na którego zawsze i w każdej chwili mogli liczyć.

Walczył o godne warunki dla swoich pacjentów. Udowadniał, że wartość ludzkiego życia jest najcenniejsza. Dlatego inne działania schodziły na dalszy plan, gdy zagrożone było życie kogokolwiek.

Praca lekarza - misją dr. Bronisława Chącińskiego

Na łamach *Gazety Powiatu Łukowskiego* nr 11, 1922 Jan Majewski o doktorze Chącińskim napisał: *Jego serce ludzkie i obowiązek lekarza najlepiej uwypukla znany mi osobiście fakt; w momencie zajmowania Łukowa przez bolszewików prawie w trakcie strzelaniny na ulicach miasta dr Chąciński został wezwany do nagle i groźnie zastąbej kobiety w pobliżu dworca kolejowego. Doktor nie waha się, lecz udaje się wkrótce do chorej idąc pieszo przez miasto, choć rojno w nim od >>krasnoarmiejców<< i choć sam pod względem tuszy był typem znieawidzonego i w bestialski sposób prześladowanego >>burżuja<<. Gdy jedni ze strachu przed prześladowcą uciekli na setki kilometrów od swych domostw i rodzin, a inni ukryci przeżywali w bojaźni ciężkie chwile - dr Chąciński pod gradem kul spieszył na ratunek.*

Na ratunek łukowskiemu szpitalowi

Doktor Bronisław Chąciński wykazał się ogromnym hartem ducha, wytrwałością i energią, by łukowski szpital mógł służyć potrzebującym. Niestety nie było to łatwe, ponieważ bronił go przed likwidacją w 1915 roku. Wspierał materialnie placówkę, by móc leczyć pacjentów. O problemach, z którymi musiał się zmierzyć doktor, pisał na łamach *Pamiętnika Łukowskiego* w artykule *Szpital św. Tadeusza* z 1916 roku: *Dzisiaj szpital utrzymuje się li tylko z opłat za leczenie chorych i gdyby te opłaty z gmin i miasta wpływały regularnie, szpital mógłby wiązać koniec z końcem, tak jak jest jednak - jest źle. Słowem, czy nie mogą, też nie chcą zrozumieć, że taka instytucja jak szpital, musi mieć wpływ gotówką, gdyż na kredyt - szczególnie w dzisiejszych czasach, nikt jej nic nie da, a żywić chorych trzeba, służbę utrzymać, lekarstwa i opatrunki sprowadzić, nie mówiąc już o tym, że personel lekarski pracuje wespół lub zupełnie darmo.* Doktor Chąciński swoim artykułem chce również zwrócić uwagę na egoizm i brak wytrwałości w podejmowanych działaniach: *Całe nasze nieszczęście to egoizm: stwarzamy instytucję, którą uważamy za potrzebną i która rzeczywiście jest niezbędną, zapalamy się - słoma się wypala i instytucję pozostawiamy na los szczęścia.* Zabiegi ordynatora przynoszą oczekiwane efekty, szpital uzyskał wsparcie finansowe Rady Powiatowej, co dało nadzieję, że stanie on w końcu na pewniejszym gruncie.

Na ratunek łukowskiemu szpitalowi

Jednak praca niestrudzonego łukowskiego Judyma musiała trwać nadal, ponieważ zagrożenie dla właściwego funkcjonowania szpitala pojawiło się dwa lata później w 1918 roku, gdy zdewastowali go Niemcy, a w 1920 roku bolszewicy. Kolejny raz udało się doktorowi ocalić szpital, choć sam cudem uniknął śmierci.

Był aresztowany i skazany na śmierć, ocalenie przyszło wraz z nadejściem polskich wojsk.

Siedziba szpitala św. Tadeusza w klasztorze ojców pijarów przyległym do kościoła Przemienienia Pańskiego.
Źródło: Łuków Historia

Działalność społeczna i samorządowa ordynatora

Oprócz intensywnej pracy lekarza, Bronisław Chąciński angażował się w życie społeczne Łukowa i jego mieszkańców. Brał czynny udział we wszystkich inicjatywach, jakie w tamtym czasie miały możliwość zaistnieć. Wszystkie wspierał aktywnie, finansowo i moralnie. Pełnił w wielu naczelne funkcje na prośbę innych, bo sam o nie nie zabiegał. Porywał również innych do działania. Podczas wojny, myśląc o bezpieczeństwie mieszkańców, współzałożył Komitet Obywatelski, Ochotniczą Straż Ogniową i został ich prezesem.

Dzień Patrona Sztandaru św. Michała
Źródło: Łuków Historia

Działalność społeczna i samorządowa ordynatora

Doktor przyczynił się do powstania Hurtowni Udziałowej, w której posiadał 22 udziały przekazane po śmierci w ramach spadku po mężu, pani Stefanii Chącińskiej. Zainicjował Towarzystwo Myśliwskie, Towarzystwo Dobroczynności oraz Oddział Powiatowy PCK, którego pierwszym vice prezesem została żona doktora - Stefania.

Bronisław Chąciński dbał również o komfort, zdrowie i czystość mieszkańców Łukowa, dlatego z jego inicjatywy powstała miejska łaźnia i elektrownia.

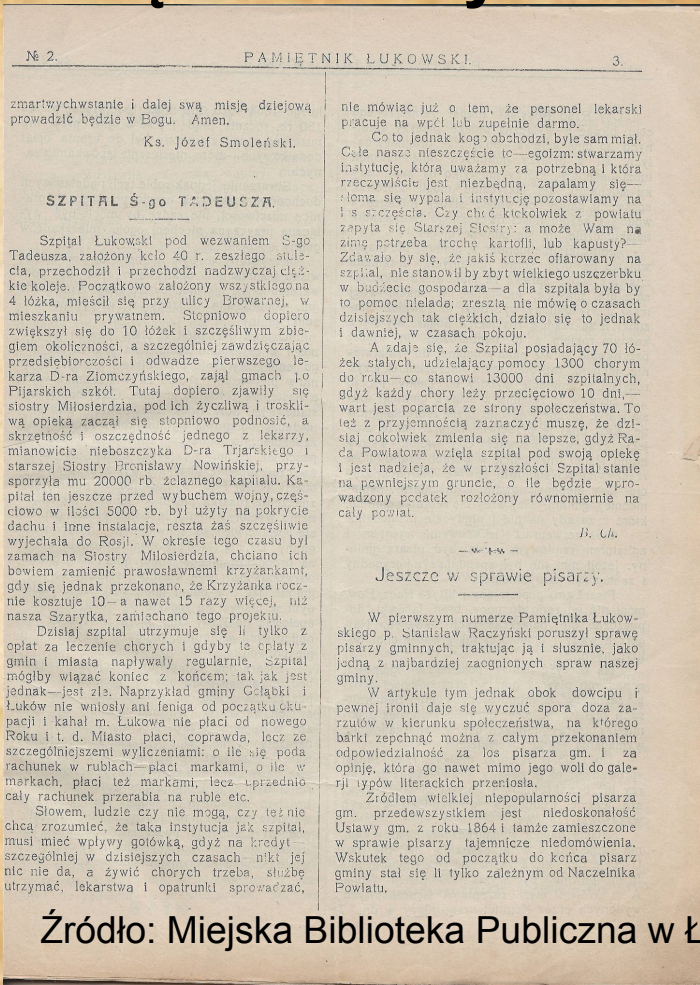

Źródło: Łuków Historia

Działalność społeczna i samorządowa ordynatora

Bronisław Chąciński należał również do pierwszych inicjatorów stworzenia lokalnej prasy. Dzięki jego szczodrości łukowianie mogli czytać "Pamiętnik Łukowski" czy "Głos Ziemi Łukowskiej". Należał do komitetu redakcyjnego, ale przede wszystkim odpowiadał za stronę materialną publikacji. Zainicjował wydawanie jednodniówek, które miały na celu przypomnienie ważnych postaci dla naszego miasta czy ważnych wydarzeń historycznych. Wielokrotnie pisywał artykuły, które poruszały ważne sprawy dla mieszkańców miasta i jego okolic.

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Łukowie

Działalność patriotyczna łukowskiego Judyma

Doktorowi Bronisławowi Chącińskiemu drogie były losy Ojczyzny, dlatego angażował się w ruch patriotyczny. Brał czynny udział w Wydziale Narodowym Łukowa, współdziałał w ramach Polskiej Organizacji Wojskowej, z którą w 1918 roku zapewnił wolność Łukowowi. Wspomagał wielokrotnie jednostki w walce wyzwoleniczej, włączał się do prac konspiracyjnych czy w obronie łukowian występował do władz zaborczych. Z wielką troską kształtował poczucie dumy narodowej, dlatego walczył o to, by młodzież łukowska mogła uczyć się w języku ojczystym. Dostrzegał w młodzieży nadzieję na przyszłe losy ojczyzny, więc czuł odpowiedzialność za jej rozwój. Uczynił łukowskie harcerstwo kuźnią patriotyzmu i sam stał się dla niego wzorem godnym naśladowania. Swoją przeogromną miłością do Ojczyzny zarażał innych. Dlatego też na wieść o działaniach niepodległościowych Rady Regencyjnej, wspólnie z Radą Miejską wyraził dostojeństwo jej działaniom oraz uczynił zobowiązanie wierności celom narodowym.

A 4181/18

odpis.

177

~~175~~

478

Telegram.

NAJDOSTOJNIEJSZA RADA REGENCYJNA

W a r s z a w a .

Rada miejska i Magistrat miasta Łukowa na nadzwyczajnym posiedzeniu w dn.15 października 1918 uchwalają jednomyślnie podnieść do wtóru braciom z Krakowa i Lwowa, Bytomia i Cieszyna, Gniezna, Poznania i Warszawy okrzyk: wolna, niepodległa, zjednoczona Polska niech żyje! wyrazić Najdostojniejszej Radzie Regencyjnej swą cześć i podziękę za orędzie z dnia 7 października 1918, oraz złożyć przysięgę, iż stać będą twardo i niezłomnie przy świętym sztandarze narodowych celów.

Prezydium Rady Miejskiej i Magistratu m.Łukowa:

/podpisano/ Dr.Bronisław Chąciński Br.Przedpełski

Dr.Jan Grabowiecki

Burmistrz m.Łukowa koresp.Min.Spr.Wewn.

Działalność patriotyczna łukowskiego Judyma

Ważnym aspektem życia patriotycznego, według Bronisława Chącińskiego, były uroczyste obchody ku czci wielkich Polaków walczących o wolność Ojczyzny.

Dlatego Bronisław Chąciński wraz z Komitetem Obchodów 100-lecia zgonu Tadeusza Kościuszki zorganizował Miejskie uroczystości ku jego czci w 1917 roku. Rok później miano Tadeusza Kościuszki nadano gimnazjum męskiemu i wzięto je pod finansową kuratelę Rady Miejskiej.

Komitet Obchodów 100-lecia zgonu Tadeusza Kościuszki
Źródło: Łuków Historia

Obchody 100-tnej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki
Źródło: Łuków Historia

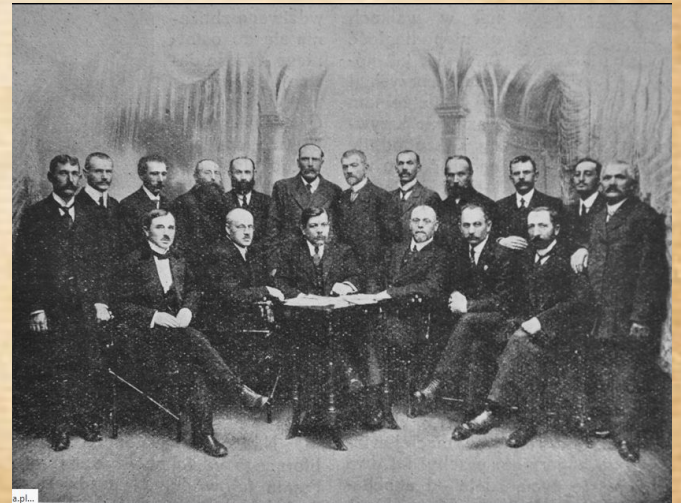
Pierwszy Prezes Rady Miejskiej

Gdy powstała pierwsza Rada Miejska w Łukowie, to na jej czele, z woli wyborców, stanął Bronisław Chąciński. Dla mieszkańców miasta stał się autorytetem w każdej sprawie.

Chąciński, z takimi osobistościami jak Stanisław Szałowski, Eugeniusz Kwiatkowski, dyrektor Przedpełski, sędzia Lewoncewicz, Karol Drewnowski, Edward i Jan Grabowieccy, Stanisław Raczyński i wielu innych, dźwignął Łuków i przywrócił mu regionalne znaczenie. Dzięki tymże wysiłkom Łuków stał się wzorem wytężonej pracy i wyrobienia społecznego.

Siedziba władz miejskich, źródło: Łuków Historia

Rada Miejska, 1917, źródło: Łuków Historia

Rozwój szkolnictwa na terenie Łukowa

W czasie obecności dr. Bronisława Chącińskiego działały się sytuacje niezwykle. Na przekór wysiłkom zaborcy rodzi się i przybiera na sile walka o polską szkołę, o swobodę używania języka ojczystego w szkole i w domu.

Reaktywacja polskiej szkoły na terenie Łukowa miała miejsce za działalności Bronisława Chącińskiego i jego prezesowania w Radzie Miejskiej. Został wybrany również na kuratora sekcji szkolnej, by w sposób szczególny monitorować sprawy związane z edukacją na terenie miasta.

Łuków, Ginnazjum im. T. Kosciuszki

Źródło: Łuków Historia

Członkowie władz powiatowych, organizacji społecznych i kulturalnych w Łukowie, Źródło: Łuków Historia

Rozwój szkolnictwa na terenie Łukowa

Przemówił prezes komitetu obchodowego d-r Chąciński:

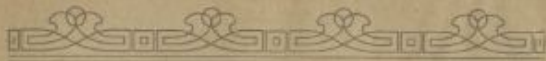
Otwieram dzisiejsze uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej ku czci i pamięci naszego nieśmiertelnego bohatera narodowego, Tadeusza Kościuszki. Nie będę przytaczać życiorysu ani działalności bohatera, chęć uprzytomnić jeden szczegół tylko - w chwili, kiedy zdawało się, że ojczyzna nasza pogrąża się w bezdenną otchłań, w chwili, kiedy znieprawienie naszego społeczeństwa dosięgło szczytu, w chwili, kiedy rosyjskie ruble torowały drogę do zupełnego upadku, zjawił się Tadeusz Kościuszko i wywiesił swoje dumne hasło: "walka o Niepodległość" rozumiał bowiem, że nie żadne konszachty, niedyplomatyczne układy, lecz walka zbrojna prowadzi do celu. - By jednak walczyć potrzeba niezłomnej woli, hartu ducha i miłości ojczyzny. - Wszystkie te cnoty rozwija tylko szkoła, dlatego też Rada Miejska, chcąc by szkoła nasza była owocem ducha naszego Niezależnego Narodu postanowiła na ostatnim swoim posiedzeniu przemianować szkołę na szkołę imienia Tadeusza Kościuszki. W ręce Twoje, Panie Dyrektorze, oraz grona całego pedagogów - oddaję ten dar, mając nadzieję, że szkoła nasza dostarczy niejednego dzielnego obywatela kraju.

Źródło: Łuków Historia

Tadeusz Kościusz -
nowy patron
gimnazjum męskiego
w Łukowie
Źródło: Wikipedia.pl

Sprawozdanie

z działalności zebrań ogólnych członków Ł. R. P.

oraz Zarządu Ł. R. P.

Zebrań Ogólnych członków Ł. R. P. w okresie sprawozdawczym (styczeń 1917 — czerwiec 1918 r.) było trzy, pierwsze dn. 15 lutego, zdaliśmy zeń sprawę w poprzednim drukowanym sprawozdaniu (patrz str. 26 'spr. za r. 1915, 1916 i część 1917) drugie — w dn. 2 września 1917 r. i trzecie — 19 maja 1918 r.

Z ważniejszych uchwał, zapadłych na tych zebraniach wymienić należy.

I. Uchwały w sprawach szkolnych

1) że żadna z istniejących szkół nie powinna być zamknięta, 2) że szkoły nie powinny być zamykane nawet i tam, gdzie poszczególne wioski szkół tych sobie nie życzą i 3) że zamiast podwyżki pensji nauczycielom zarządzić należy jednorazowy zysp; po garncu żyta i cztery gamce kartofli od dziecka.

II. W sprawie dostawy mięsa:

1) że sposób tej dostawy winien być pozostawiony uznaniu Rad Gminnych, podział zaś między gminy kontyngensu winien być dokonany przez Radę Sekcyjną przy Sekcji Gospodarczo-Handlowej Ł. R. P. i 2) że zarówno własność większa — jak i mniejsza winna podporządkować się tej samej zasadzie dawania określonej ilości funtów mięsa z morgi użytkowej.

Dalej uchwalono takżę robót dokonywanych przez Sekcję budowlaną, postanowiono bnić jaknajwiększą ilość dzieci z War-

szawy na okres letni, zdecydowano wreszcie polecić Zarządowi R. P. zaangażować specjalnego instruktora milicyjnego z milicji warszawskiej.

Zarząd wybrany w dn. 15 lutego 1917 r. zgodnie ze statutem Ł. R. P. składał się z 9 członków w osobach pp.: Biernowskiego prezesa, Meisnera wice-prezesa, Radomyskiego sekretarza, Nowińskiego skarbnika oraz członków Lady, Winiarczyka, Chwałboga, Gerliacha i Chącińskiego. Na zebraniu pierwszym Zarządu w d. 29 marca Zarząd ostatecznie się ukonstytuował i wybrał na kuratora Sekcji gospodarczo-handlowej p. Meisnera, na kuratora Sekcji Szkolnej — p. Chącińskiego i na kuratora Sekcji finansowej — p. Radomyskiego.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 14 posiedzeń; na posiedzeniach tych obok pracy bieżącej natury wewnętrzno-administracyjnej, rozpatrywania podań o zapomogi, określania stosunku wobec władz okupacyjnych w stosunku do całego szeregu kwestji, Zarząd powziął szereg uchwał, które zszeregował się dadzą w sposób następujący:

W sprawach organizacyjnych:

1) na posiedzeniu w d. 21 kwietnia uchwalono wywrzeć jaknajsilniejszy wpływ na Rady Gminne. by — świadome swej władzy — sprętyście kontrolowały wójtów, oraz by dawały przykład ludności przez należyte, niepodlegające żadnym zarzutom wykonanie powierzonej czynności (uchwała ta była wynikiem ujawnionych nieporządków w samowolnym rozporządzaniu wyznaczoną dla gmin mąką, 2) na tymże posiedzeniu postanowiono utrzymać żywszy kontakt z Radami Gminnymi przez wysyłanie na zebrania tych Rad członków Zarządu R. P. oraz delegowanych przez Zarząd członków niektórych Rad Gminnych, 3) na posiedzeniu w d. 6 czerwca postanowiono w zasadzie utworzyć przy Ł. R. P. Sekcję Rolną na zasadach autoromicznych jako zamiennika na powiat łukowski Okręgowego Tow. Rolniczego (sprawa ta nie została zrealizowaną na skutek nieprzychylenia się do tej propozycji Zarządu tegoż Towarzystwa); 4) na zebraniu w d. 15 września uchwalono w odpowiedzi na interpelację pewnych Rad Gminnych co do zwalniania członków Rady od obowiązków gminnych, iż zgodnie z instrukcją dla R. G. zwalnianie to możliwe jest jedynie na czas zajęć w Radzie lub z polecenia

Śmierć doktora Bronisława Chącińskiego

Bronisława Chąciński zmarł 13 czerwca 1922 r. podczas płomiennego przemówienia do harcerzy i mieszkańców miasta. Ten dzień miał być bardzo uroczysty, ponieważ społeczność Ziemi Łukowskiej pragnęła oddać hołd księdzu Stanisławowi Brzózce - bohaterowi powstania styczniowego, odsłaniając tablicę pamiątkową umieszczoną na froncie byłego Kolegium Pijarów przy kościele pw. Przemienienia Pańskiego (w tamtym czasie budynek Komendy Policji). Tego dnia około godz. 14.00 serce doktora Bronisława Chącińskiego przestało bić.

Dwa lata później w jednodniówce "Gazety Łukowskiej" Stanisław Raczyński napisał:

Musiato to być jednak wielkie i bogate serce, bo skoro pękło pod tablicą księdza Brzóska, grom wszystkich poraził. Całe miasto zamarło, wszyscy z przygnębieniem ostupieli, jakby się stała jakaś wielka katastrofa, jakiś straszny kataklizm.

Nadzwyczajne Posiedzenie Rady Miasta

13 czerwca 1922 r. o godz. 10.00 wieczorem rozpoczęła swe nadzwyczajne posiedzenie Rada Miasta w związku z tragicznymi okolicznościami, które miały miejsce w godzinach popołudniowych.

Posiedzenie Rady Miasta miało na celu uczczenie pamięci zmarłego w tym dniu Bronisława Chącińskiego, który służył Łukowowi niespożytą energią na każdym kroku.

Rada Miejska podjęła również uchwałę dotyczącą:

- kosztów pogrzebu zmarłego lekarza i złożenia ciała na miejskim cmentarzu,
- otoczenia opieką rodziny zmarłego,
- wmurowania tablicy pamiątkowej obok tablicy ks. Brzózki,
- powieszenia portretu zmarłego w sali posiedzeń Rady Miasta,
- przemianowania ul. Lubelskiej, na której mieszkał zmarły, na ul. D-ra Bronisława Chącińskiego.

Nekrolog pośmiertny opublikowany w prasie warszawskiej

Ś. † P.

Dr. Bronisław Chąciński,

lekarz w Łukowie,

zmarł tamże dnia 13 czerwca 1922 r., przeżywszy lat 55.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele parafjalnym w **piątek** dnia 16-go b. m., o godz. **11-ej** zrana.

Wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła nastąpi tegoż dnia, o godz. **4-ej** po poł., o czem zawiadamiają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych

żona, dzieci & rodzina.

110-2-2700

Niedawno Łuków poniósł dotkliwą stratę przez śmierć jednego z wybitnych działaczy społecznych, powszechnie szanowanego, knanego d-ra Chącińskiego, który zginął na posterunku. Podczas obchodu, urządzanego na cześć jednego z powstańców 83 r., ks. Brzóska, dr. Chąciński wygłaszał na placu mowę—i w trakcie przemówienia skończył na aneuryzm serca.

Łuków naogół posiada sporo sympatycznej i ruchliwej inteligencji, która w pewnych warunkach mogłaby znacząco ożywić ruch oświatowy, kulturalny, i społeczny.

Jeden.

Kurier Polski, 15 lipca 1922 roku
Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu
Warszawskiego Crispa

Kurier Warszawski, 15 czerwca 1922 roku
Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Warszawskiego Crispa

Pogrzeb dr. Bronisława Chącińskiego 16 czerwca 1922 rok

źródło: Muzeum Regionalne w Łukowie

Stanisław Majewski w artykule
Gazety Powiatu Łukowskiego z 1922 r.
pt. *Cześć jego pamięci* napisał:

*Wielkość człowieka: piękno jego duszy,
dobroć serca, doskonałość charakteru,
wysokie walory umysłu można również
ujrzeć w chwilach przelomowych,
najczęściej w godzinę śmierci. Kto był
świadkiem pogrzebu doktora
Chącińskiego, kto widział
kilkunastotysięczny tłum uczestników,
niezliczone delegacje nawet z dalszych
stron Podlasia, dziesiątki wieńców, szereg
orkiestr, kto słyszał treść kilkunastu
przemówień nabrzmiałych prawdziwym
i wielkim żalem, widział stosy depeesz -
ten musiał dostrzec wielkość zmarłego.*

z protokołu XIV posiedzenia Łukowskiego Sejmiku Powiatowego z dnia 17 czerwca 1922 r.

Ogólna liczba członków Sejmiku . . . 46
 Liczba obecnych na posiedzeniu . . . 24
 Liczba głosujących: za wnioskiem . . . 24
 przeciw wnioskowi . . . -

Przewodniczący przedłożył wniosek Wydziału Powiatowego o zapatrzenie rodziny zmarłego Ordynatora Szpitala Św. Tadeusza w Łukowie ś.p. D-ra Bronisława Chącińskiego.

Zważywszy: że ś.p. Dr. Bronisław Chąciński przez 26 lat swej pełnej poświęceń pracy zawodowej na terenie Łukowskim niósł cierpiącej braci w ofierze swą wiedzę, doświadczenie i serce, a w potrzebie - i pomoc materialną: że przez tyleż bez mała lat stojąc na stanowisku ordynatora szpitala św. Tadeusza w Łukowie, ratował wedle siły od chorób i śmierci tych najbardziej potrzebujących troskliwej opieki i otuchy, którym warunki materialne nie pozwalały na leczenie się w domu: że nie poprzestając na ciężkiej pracy zawodowej, zmarły śpieszył ze swą światłą radą i pomocą czynną każdemu poczynaniu społecznemu wskazując drogi ku lepszej przyszłości i krzepiąc serca; że nawet żywota swego nie poskąpił gorąco umiłowanej Ojczyźnie, gdy podczas odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci bohatera powstania narodowego 1863 r. ks. Brzózki, choć znał stan swego zdrowia i, lekarzem będąc, aż nadto dobrze wiedział, czem Mu każde uniesienie się grozi, po raz ostatni w życiu zabrał głos, by w płomiennej mowie wydatnie czynny tego niezomowanego twórcy i dowódcy oddziałów powstańców na Podlasiu i dać przykład zebranej młodzi harcerekiej, jak Ojczyznę kochać należy; że taki stosunek D-ra Chącińskiego do swych obowiązków lekarza, człowieka i obywatela siłą rzeczy niekorzystnie się zaznaczył, bo inaczej być nie może, na stanie materialnym Jego rodziny, pozostałej nagle bez środków do życia, - Sejmik Powiatowy, w uznaniu zasług Zmarłego na niwie pracy społecznej oraz w poczuciu swego obowiązku ulżenia choć w części doli osieroczonej rodziny Jego, zgodnie z wnioskiem Wydziału Powiatowego, jednomyślnie uchwała:

1/ wdowie po zmarłym w dniu 13 czerwca r.b. Ordynatorze szpitala św. Tadeusza przyznać jednorazowe zaopatrzenie w wysokości 2.000.000 mk.;

2/ koszta pogrzebu ś.p. d-ra Chącińskiego przyjąć w połowie na rachunek

Wyciąg z protokołu posiedzenia Łukowskiego Sejmiku Powiatowego z 17 czerwca 2022 roku

40

Powiatowego Związku Komunalnego /drugą połowę przyjecha na siebie gmina miasta Łukowa/;

3/ ufundować na wieczne czasy jedno stypendjum imienia d-ra Bronisława Chącińskiego w wysokości każdorazowych pobrów urzędnika X kategorii płac z tem, że do czasu ukończenia wykształcenia z tego stypendjum będzie korzystał syn Zmarłego, a następnie najgodniejszy z pośród abiturjentów gimnazjum im. T. Kościuszki w Łukowie słuchacz jednego z wyższych zakładów naukowych.

4/ Wydatki, wynikające z pp. 1 i 2 niniejszej uchwały, zaksięgować na rachunek sum, przeznaczonych w budżecie Powiatowego Związku Komunalnego na rok bieżący na utrzymanie szpitala św. Tadeusza w Łukowie, a wypłaty na stypendjum im. d-ra Chącińskiego za rok bieżący uskutecznić z sum dyspozycyjnych Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Powiatowego

Starosta /-/ M. Słomiński.

Za zgodność:

Sekretarz Wydziału Powiatowego

M. Słomiński

Źródło:
Archiwum
Państwowe
w Lublinie

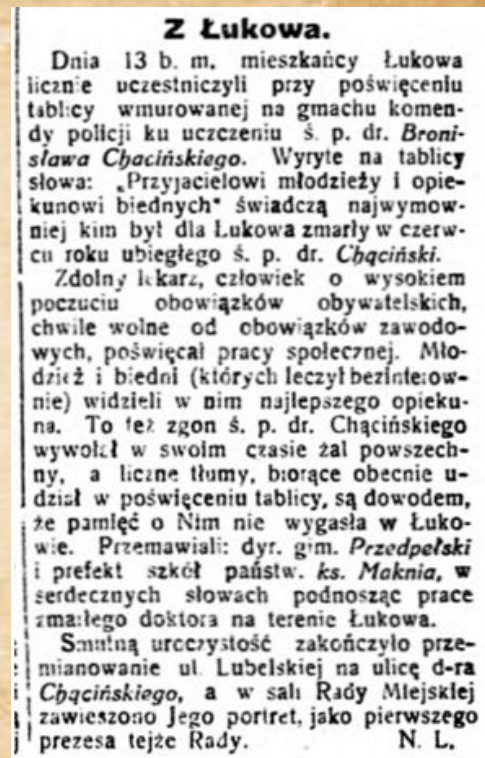
Pamięci doktora Bronisława Chącińskiego - lekarza, społecznika, działacza, patrioty

Rada Miasta Łuków powzięła decyzję i:

- poniosła koszt pogrzebu śp. Bronisława Chącińskiego wspólnie z Łukowskim Sejmikiem Powiatowym,
- przemianowała ul. Lubelską na ul. D-ra Bronisława Chącińskiego,
- przyznała rentę Stefanii Chącińskiej i jej dzieciom do 21 roku życia,
- przyznała stypendium im. Bronisława Chącińskiego dla ucznia Gimnazjum męskiego im. Tadeusza Kościuszki, pierwszym stypendystą był Zdzisław Chąciński,
- powiesiła portret dra Chącińskiego w sali posiedzeń, jako pierwszego prezesa Rady Miasta,
- wmurowała tablicę pamiątkową obok tablicy ks. Brzózki,
- mianowała B. Chącińskiego pierwszym Honorowym Obywatelom Miasta Łuków.

Źródło: Szkoła Podstawowa nr 4
w Łukowie

Ziemia Lubelska, 23 czerwca 1923 r.
Źródło: Biblioteka cyfrowa Uniwersytetu
Warszawskiego Crispa

Odznaczenie Państwowe dla Bronisława Chącińskiego

Prezydent Ignacy Mościcki
odznaczył 6 sierpnia 1931 roku
śp. doktora Bronisława Chącińskiego
Medalem Niepodległości.

W uzasadnieniu wniosku czytamy:

Od chwili powstania P.O.W. w Łukowie jest sympatykiem tej organizacji, dając ruchowi temu poparcie finansowe i agitując młodzież do wstępowania w jej szeregi. Wpływami swojemi bronił członków organizacji przed aresztowaniami okupantów, a uwięzionych wyciągał na wolność. Zmarł podczas przemowy agitacyjnej.

Medal Niepodległości

Trudna sytuacja materialna Stefanii Chącińskiej i jej rodziny

W 1924 roku rodzina Bronisława Chącińskiego znalazła się w bardzo trudnej sytuacji materialnej, ponieważ świadczenie rentowe, przyznane w dniu śmierci miejskiego lekarza, zostało przez Radę Miasta odebrane. Stefania Chącińska podejmowała próbę uzyskania pensji wdowiej u Starosty, Wojewody a nawet u Prezydenta, jednak starania nie przyniosły efektu.

W artykule *Smutna historia* do jednodniówki *Gazety Łukowskiej* Stanisław Raczyński napisał:

Zawiść, głupota podały sobie ręce. Ten głos sumienia, ten święty obowiązek zaczęły jednostki uważać jako ciężar, bez żadnej racji obarczający kasę miejską. A jeszcze na mogile dobrze trawa nie porośla.

I jakby na urągowisko pozostawiono w sali Rady Miejskiej portret zmarłego i tabliczki na ulicy z jego imieniem.

Chąciński wciąż żywy w pamięci łukowian

Doktor Bronisław Chąciński zapisał się na kartach historii naszego miasta jako patriota, przyjaciel młodzieży, opiekun ubogich. Okazał się szlachetnym człowiekiem, który czynił więcej niż przyrzekł. To też sprawiło, że jego imieniem zostało nazwane w 1966 roku duże osiedle mieszkaniowe, natomiast w 2000 roku jego imię otrzymała Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Łukowie.

os. B. Chącińskiego, Źródło: Łuków Historia

Źródło: Szkoła Podstawowa nr 4 w Łukowie

Chąciński wciąż żywy w pamięci łukowian

W 72. rocznicę zgonu doktora Bronisława Chącińskiego została zorganizowana uroczysta Sesja Rady Miasta, podczas której uczczono pamięć lekarza - społecznika. Następnie dokonano poświęcenia płyty nagrobnej na cmentarzu parafialnym.

Z tejże okazji również wydano jednodniówkę, przygotowaną przez panie Elizę Gizę i Teresę Sytykiewicz, w której przypomniano o zasługach doktora Chącińskiego dla Łukowa.

Źródło: Szkoła Podstawowa nr 4 w Łukowie

Grób doktorostwa Chącińskich

Niestety, w Łukowie nie ma już potomków Stefanii i Bronisława Chącińskich. Od śmierci wybitnego lekarza, hojnego społecznika, dzielnego patrioty w tym roku mija 100 lat.

Dzięki inicjatywie społeczności Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bronisława Chącińskiego w Łukowie udało się zebrać fundusze na nowy nagrobek doktorostwa Chącińskich i spełnić obietnicę naszych przodków sprzed stu lat.

Materiały źródłowe zostały wykorzystane w prezentacji dzięki życzliwości i uprzejmości:

- Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim,
- Archiwum Państwowego w Łodzi,
- Archiwum Państwowego w Kaliszu
- Archiwum Państwowego w Lublinie,
- Archiwum Państwowego w Siedlcach,
- Archiwum Akt Dawnych w Warszawie,
- Archiwum Akt Nowych w Warszawie,
- Wojskowego Biura Historycznego im. gen. Broni Kazimierza Sosnkowskiego w Warszawie,
- Muzeum Regionalnego w Łukowie,
- Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łukowie,
- administratora portalu Łuków Historia,
- administratorów strony internetowej Miasta Piotrków Trybunalski
- www.genealodzy.pl,
- www.polona.pl,
- Biblioteki cyfrowej Uniwersytetu Warszawskiego Crispa.

Dziękujemy!

Badania genealogiczne: Joanna Borkowska
Opracowanie: Agnieszka Wardak